

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-utca 5. ■ Telefon-sz. 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona.
Előfizetési ár egy hóra 3500 K

Dr. Baltazar Dezső püspök tegnap délután hazaérkezett Amerikából.

A püspök érkezéséről csak a családtagok tudták. — Kerülni akarta az ünneplést. — „Hálával és csodálattal emlékezem meg amerikai testvéreimről” — mondja Baltazar.

Dr. Baltazar Dezső püspök tegnap délután körülbelül fél évig tartó amerikai missziójáról hazaérkezett Debrecenbe. A püspök érkezéséről a család és a püspöki hivatal tagjai, valamint dr. Révész Imre püspök helyettesen kívül senki sem tudott előzőleg. Ők is délelőtt 10 órakor kapták a Budapestről kelteztet és a reggeli órákban feladott táviratot, a melyben szerepel Baltazar püspök, hogy délután fél 3 órakor Debrecenbe érkezik. A táviratban egyúttal azt is kérte a püspök, hogy érkezését ne publikálják.

Még az esti órákban is csak néhányan tudták a püspök hazaérkezéséről s azok is alig akartak hitelt adni az öröndes híreknek. A hazaérkezés idejéről ugyanis különféle hírek ártak napvilágot, úgy hogy végül teljes tájékoztatásban volt a közönség. De mindenki néhány nappal későbbre számított, maga a család is, melyet legjobban lepett meg és föltöltött el örömmel a főpásztor váratlan érkezése.

Ismeretes, hogy a debreceni kálvinista társadalom fényes körökben akarta megünnepelni a püspök visszaérkezését. Az előkészületek már javában folytak az ünnepélyes fogadtatásra, hogy méltóképen fejzhessek ki szeretetüket és hódolatukat a nemes küldetésből hazatérő püspöknek.

Baltazar püspök tudott erről s mivel éppen az volt a kívánsága, hogy visszatérése teljesen csendes és minden ünnepléstől ment-

tes legyen, ezért kívánta, hogy érkezését a család ne publikálja. — Csupán a család tagjai: dr. Baltazar Dezsőné, leányai Vársáry Józsefné, Baltazar Lea, Éva és fia János várták a fé hároms vonatot az állomás peronján.

A pontos időben befutó vonat érkezéséből Baja Mihály lelkész, a püspök amerikai utitársa és a Budapestben hozzájukcsatlakozott Kolozsvári Kiss László debreceni lelkész társaságában meghatottan váltott üdvözlést a hosszú idő és nehéz idővel telt utazás után visszatért család-jával.

Ezután a püspök és családja bérkocsira szálltak és hazahaztattak.

A püspöki lak bejárata előtt Fűrő András püspöki titkár, Davidházy fogalmazó és Zámboéry Sándor segédlelkész fogadták a püspököt, aki elfogódottan tekintett körül a régen nem látott környezetben.

Néhány szót váltott itt Baltazar püspök, majd felvonult lakásába. — Töltötte az egész napot családja körében.

A délután folyamán meglátogatták gróf Degenfeld József főgondnok, dr. Révész Imre, ki távolléle alatt helyettese volt, Márk Endre és Juhász Nagy Sándor.

Baltazar püspök egészséges, jó szímben van, de arcán nyoma maradt a súlyos fáradalmaknak: megsoványodott.

Baltazar püspök nyilatkozata amerikai utjáról és a gyűjtés eredményéről.

— A második amerikai utunk egy erkölcsi, mint anyagi tekintetben eredményesebb az első amerikai utánál. Az általános gazdasági pangás, az elnök választással rendszerint járó bizonytalanság, az amerikai társadalom elfáradtsága és kimerülése az évek óta reá özönlő gyűjtési akciók terén és az amerikai magyar reformátusok között a tiffini egyezmény nyomán keletkezett visszavonás s kedvetlenség: a mi gyűjtésünk számára is kedvezőtlen helyzetet teremtett, amelynek hátrányait leküzdni minden fizikai, szellemi és erkölcsi erőnk igénybe vévő munka volt. A politikai ellentétek kiéleződése is kedvezőtlenül hatott. — 1922 óta az ébredő magyarság is kifejlődött az amerikai magyarság bizonyos körében s ez az irányzat itt is szakítva a liberális és demokrácia szellemével vagy hidegen nézve a is ehene cselekedett és megtalálta missziókat vagy titokban és nyíltan

fégyvertársát a kommunisták táborában.

Ezzel a két fronttal kellett nekünk megküzdeni. Illesse hála és köszönet az amerikai társadalom józan közép-utat követő komoly és tisztességes részét, hogy sem a szélső jobb, sem a szélső bal felé nem hajolva, segítséget állandóan foglalkoztatta a misszióink körül.

— Mostani utunkat az első felé erkölcsi s anyagi jelentőségben messze emeli az, hogy a kollégium támogatásának ügyét a jövőre állandósítani lehetett és be lehetett vinni úgy az amerikai angol protestáns körök jege ökelőbb rétegébe mint szorvesen kapcsolni bele az amerikai magyar zsidóságnak egy olyan segítő akció-jába, amelynek célja mindazokat a hazai iskolákat támogatni, amelyek a Magyarországot naggyátévő szabadlevő magyar nemzeti szellem zászlója alatt viszik előre a magyar kultúra ügyét. — Legnagyobb jelen-

tőségű azonban az amerikai magyar társadalom felekezeti határvonalakon felül álló ama szervezkedése, a mely

egy egész Amerikára kiható szövetséget hoz létre a kollégium segítése végett.

A szövetségnek első megalakult tagja: a newyorki „Baltazar Baráti Kör” csak egy maga 1000 dollár évi támogatást biztosított, ami 10 százalék mellett 10.000 dollár tőkékkel meg. — Ezenkívül úgy egyesek, mint egyesületek lejegyeztek magukat vagy egyszersmindenkori, vagy évi járulékok fizetésére és pedig vagy bizonyos évekig vagy örökösen. — Hogy pedig ezek a kötelezések mit

A püspök utitársa, Baja Mihály elbeszéli az amerikai utat.

Csütörtökön délután már lehetett hallani dr. Baltazar Dezső püspök hazaérkezéséről, azonban egyesek se egy sem akartak a hírek hitelt adni. A késő délutáni órákban aztán a Debreczen munkatársa felkereste Baja Mihály lelkész, aki hűséges utitársa volt a püspöknek. Érkezésünkkor a kedvesen mosolygó Baja Mihály nyit ajtót. Rendkívül szívélyesen üdvözljük egymást, majd betessékel az ő kedves modorával. A még nem régen felnyitott legénylakásban csomagok mindenfelé. Az egyik asztalon egy írógép doboz. — Csoda praktikusak ezek az amerikaiak, még az írógépeiket is magukkal viszik....

És azután helyet kínál meg Baja Mihály, aki most is friss, fűrgő; a hosszú utat s a tengeri és szárazföldi utazás fáradalmait nem látszanak rajta. Baltazar püspök amerikai útjára terelődik a beszéd s arról a következőket mondotta:

— A múlt év októberében indulunk el az Aquitana gőzessel.

A hajó-ut rendkívül megviselte a püspök urat, de mindnyájunkat. A kellemetlen utazás után október 24-én érkezünk meg Newyorkba.

Az amerikai ref. lelkészek nagy küldöttsége fogadta a püspököt, de megjelentek a fogadtatáson Baltazar amerikai barátai is. Megérkezésünk után a Hotel St. Reigis ismert amerikai newyorki szállóba mentünk. Majdnem egész utunk alatt ebben a szállóban voltunk megszállva. Még október végén és novemberben meglátogatta a püspök a newyorki három ref. egyházat, ahol a gyülekezetek előtt prédikált. A múlt év hátralevő részét a püspök ur

érnek, azt láttuk az első missziói utal kapcsolatban tett ígéretekből. A beváltásuk legalább kétszer annyi összeget tett ki, mint amennyire az ígéret szólt.

— Mindezeket számba véve és a legpesszimistikusabban vagyis legalsó hangon számítva 40.000 (vagy vanezer) dollárra tehető a második amerikai utunk anyagi eredménye. Amiből a misszió készpénz bevétele ezidőszert 18.340 dollár.

— Ezidőszert tehát mindazoknak az igényeknek, amelyek a szorongó értelemben vett kollégiumi cél körön kívül az első ut eredményébe számítva lettek bizonyos ideig várni kell. Reméljük nem sokáig, mert a közeljövőben nagyobb amerikai összegek lesznek esedékesek.

— Hálával és csodálattal emlékezem meg azokról az amerikai testvéreimről, akik fáradságukat idejüket, áldozataikat nem kímélve buzgólkodtak a misszióink sikeréért. De mindezen felett Istenről, akinek kegyelme előmenetelt adott.

munkájának előkészítésére használtam fel.

Fel kellett venni az érintkezés fonálát úgy az angol egyházi, mint az amerikai magyarság egyházi és világi vezetőivel.

— A gyűjtési akciót karácsony előtt nem lehetett elkezdeni, mert minden egyházi és világi egyesület s az egész amerikai társadalom sokkal inkább el volt foglalva a karácsonyi ünnepekkel járó jótékonykodási mozgalmakban való részvétellel, semhogy kívül álló érdekekkel foglalkozhattak volna.

— A karácsonyi ünnepeket a püspök ur fiával együtt Clevelandban töltötte, ahol Csutoros Elek ref. lelkész templomában végezte a karácsonyi istentiszteletet; prédikált s urvacsorát osztott, magam pedig Elleryban voltam, vallásos legációban.

— A karácsony előtti időszakban fontos momentum volt Baltazar püspöknek

Coldge elnöknel való tisztelgése. A püspök ur éppen Filadelfiában volt, amikor a washingtoni nagykövetségről gróf Széchényi László nagykövet utján Baltazar Dezső dr. sürgönyt kapott. Ebben a sürgönyben a nagykövet tudatta, hogy az elnök mindhármónkat fogadni akar.

A látogatás december 16-án Washingtonban, a Fehér Házban, délután 11 órakor meg is történt. A püspök ur az elnökhez szép beszédet intézett angol nyelven. Majd szívélyesen elbeszélgetett s a püspököt biztosította arról, hogy missziójában támogatására lesz, majd távo-

zásukkor mindháromjukkal kezelt szorított.

December 28-án Ellyryában kezdte el a püspök ur munkáját, mely munka ez évi március 15-ig bezárólag tartott. Március 15-én Baltazár Dezső dr. a newyorki II. utcai templomot szentelte fel délelőtt, délután pedig a 116. utcai magyar zsidó templomban tartott nagyszabású, angol nyelvű beszédet. Még ugyanaz nap este részt vett a templom szentelés alkalmából rendezett banketten. — *Március 24-én vett búcsút a püspök ur amerikai híveitől s barátaitól, a kik részére 300 terítékes bankettet rendeztek.*

— Haza felé március 25-én délelőtt 10 órákor indultunk a Cunard hajós társaság

Berangeria hajóján, mely március 31-én érkezett Cherburgba. Onnan a hajóstársaság vonatán Párisba mentünk s az expresszel elindultunk szép magyar hazánk felé. Budapestre csütörtökön hajnalban érkezünk meg s onnan egyenesen Debrecenbe utazunk. Párisból — az idő rövidsége miatt — érkezésünkről nem tudhattunk senkit.

— *Baltazár László, a püspök ur fia kint maradt Amerikába, így visz szafelé csak én jöttem a püspök urral.* Az utazás jó, mondhatni szép és kellemes volt s hála Istennek, minden baj nélkül érkezünk meg ma délután.

Ugy tudom, hogy az ut orkölcsileg és anyagilag szép sikerrel végződött, sőt eredmény tekintetében haladást is jelent a multikori ut eredményéhez képest. A témérdek munka és fáradozás révén a püspöknek sikerült a debreceni kollégium ügyét az amerikai angol protestáns és magyar református társadalom és amerikai magyarság érdeklődésének központjába hozni. Amint értesülünk, a protestáns angol társadalom részéről olyan mozgalom indult meg, amely évi állandó segéllyel ösztönözni támogatni a kollégiumot. A magyar társadalomban pedig éppen a püspök munkája nyomán egyre-másra alakulnak meg az ugynevezett „Baltazár baráti körök” — melyek évenként egy-egy debreceni szegény magyar diáknak tartásával, továbbá a begyűlt adományokkal igyekeznek támogatására lenni a kollégium ügyének.

Egyébként Amerikában mindenki a dollár után szalad s nem is igen törődtek már a magyar ügyekkel, mig nem Baltazár Dezső fel nem hívta a figyelmet lerongyolt kollégiumunk ügyére.

Igy kilátásba helyezték a püspök előtt, hogy az angol protestáns egyház több kiváló püspöke és vezére Debrecenbe látogat el, talán még ez év folyamán. Itt majd megtekintik a kollégiumot, annak viszonyait tanulmányozni fogják s a tapasztalatok nyomán fognak a gazdag és dolgos Amerikában érdeklődést keltetni és alapítványokat létesíteni a debreceni kollégium fenntartására. Egyébként, mint értesülünk, — a püspök utjáról legközelebb az egyházkerület közgyűlésén fog részletes beszámolót tartani.

A
Baksör
csapolást
a
Gambrinus
már
megkezdte

A „Debrecen”
telefon száma 1789.

Komplikációk merültek fel az ötmillió dolláros nagy kölcsön ügyében.

A kölcsönügy érinti az államhitelek kérdését.

Tudvalevő, hogy Debrecen város közgyűlése nagy többséggel elfogadta azt a szerződést, melyet a város egy amerikai pénzszövetéssel öt millió dollár kölcsön felvétele ügyében kötött. Megirtuk, hogy dr. Magoss György polgármester a határozat meghozatala után Budapestre utazott, hogy a kormány illetékes faktoraival a kölcsön részletei, különösen a kötvénykiadás módjaitól kezdve megbeszéléseket folytasson le és egyenesse a végleges szerződés megkötésének útját.

Dr. Magoss polgármester a városi tanács tegnapi ülésén referált a tárgyalások eredményéről. A tanács tárgyalásai zárt ajtók mögött folytak le, így a zárt ülés folyamáról tudósítást nem adhattunk.

Ellenben dr. Magoss polgármester kihallgatáson fogadta a „Debrecen” munkatársát, aki nyilatkozott neki a

fővárosi tárgyalások eredményéről. A polgármester nyilatkozata így hangzik:

— *„Az öt millió dolláros kölcsön ügyében döntés nincs. Ez az ügy szoros vonatkozásban áll a többi magyar városok hitelszükségletének mielőlti fedezésével, de érinti magát az államhitelek kérdését is. Így a város kötvény kibocsátási jogának kérdésese nemcsak bővebb megfontolást, de valóságos tanulmányt igényel.”*

Nem tudjuk, hogy e nyilatkozat mögött nem a pénzügyi kormány részéről támasztott komplikációk lapanganak-e, — de az elvitathatatlan, hogy a legfővárosi pénzügyi szakértők által is rendkívül előnyösnek ítélt feltételi kölcsönre Debrecen városnak égető szüksége van s az elintézés halasztásával a város érdekei szenvednek helyrehozhatatlan károkat.

Csendes mederben folyik a mezőgazdasági hitel tárgyalása.

Bud miniszter rendet teremt a tuidruga szőlőtermelési kölcsön ügyében

Budapest, április 2. A nemzetgyűlés mai ülését várommel üze egy óra előtt nyitotta meg Scitovszky Béla elnök.

Klebeisberg Kunó gróf kultuszminiszter bejelenti, hogy II. Rákóczi Ferencnek Mányoki Ádám által festett ercképe t, amely eddig a szász királyi család birtokában volt, János-halmi Nemes Marcel megszerezte a királyi családától és a Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta. Nemcsak mint ercképe, de művészettörtéreti szempontból is elsőrangú fontosságú ez a kép. János-halmi Nemes Marcel azzal, hogy mint hazájának nő fia megszerezte és a nemzetnek ajándékozta a képet, a nemzet hádjára tette magát érdemessé. (Éljen a kormányparton.)

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a fővárosi törvényhatóság ujjalakiadásáról szóló törvényjavaslatot, majd napirend színt következett a mezőgazdasági hitekre vonatkozó törvényjavaslat folytatásos tárgyalása.

Neubauer Ferenc az első szónok, indokoltan tartatá, hogy az ugynevezett szövetkezetekben, amelyekben a pénzintézetek a mezőgazdasági hitelkérdés lebonyolítják, az altruista intézetek is minél megfelelőbben részesüljenek. Erre nézve határozati javaslatot is nyújt be. — Másik határozati javaslat arról szól, hogy az állami támogatás összegének fele a földreormmal kapcsolatos pénzügyi célokra fordítások.

Beck Lajos: Azt az elvet vallom, hogy a birtokpolitika kérdését nyugvóponttra kell hozni. A magyar föld minden birtoka segítségére szorul. A pénz elértéktelenedése miatt jászva tudta volna a föld terheit fizetni a magyar mezőgazdaság és hogy mégis tönkrement a földbirtokosok, annak az az oka, hogy a közé birtok feléle, részben pedig elspeku láta jövedelmét.

Ma Csonka-Magyarországon 300 — 400 millió aran koronára volna szükség, hogy a művelés alatt álló földbirtokok 25 százalék erejéig jelzáloghitelt kapjanak.

Pallavicini György ögróf emlékedik ezután szőlősrá Ugy láta, hogy csak a törvényjavaslat megszavazása után fognak megindulni a tárgyalások azokkal a bankco-

portokkal, amelyek a kölcsönben részt vesznek, különleges biztosítók nyújtásáról van szó, ezeket nem tartja szükségesnek, amikor a föld nyújthatja a legnagyobb biztosítékot. A javaslatot egyébként elfogadja.

Kiss M.: Kifogásolja a törvény javaslatot egyes intézkedéseit.

Kis M. után az elnök a vitát megszakítja és napirendi javaslatot tesz. Indítványozza, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését pénteken délelőtt tíz órákor tartsa és annak napirendjére a mezőgazdasági hitekre vonatkozó törvényjavaslatot, továbbá a mentelmi ügyeket, valamint a lengyel köztársasággal kötött kereskedelmi egyezmény pecikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatot tűzze ki.

A Ház az elnök napirendi indítványát elfogadja.

Sürgős interpelláció a szőlősgazdák drága hiteléről.

Következik Görgey István sürgős interpellációja a pénzügyminiszterhez arra vonatkozólag, hogy a miniszter hasson oda hogy a szőlősgazdák az OKH útján megfelelő hiteleket kapjanak.

A hitel igénybevehetőségének módjai miatt újabban a termelők öröme ugyanis megvált zott. Nem tudják megérteni, hogy amikor a kormány a magas kamat leszállítására törekszik és amikor látjuk, hogy a Nemzeti Bank is legutóbb leszállította a kamatját és amikor a bankoknál Budapesten 15 százalékra kölcsön kapható, ugyanakkor azt tapasztaljuk, hogy a szőlőtermelési hitel kamatláb 22.8 százalék. Lehetetlen, hogy ez a hitel, amely az OKH reitortán á megnyire megdráguljon. Kéri a minisztert hasson oda, hogy ezt a kamatlábát lényegesen le állítsák.

Bud János pénzügyminiszter nem tudja egészen megérteni, hogy amikor ilyen odautalt pénzekről van szó, hogyan lehet ezeket olyan magasan kihelyezni (Helyezés a jobb oldalon.) Amikor a szőlőbirtokosok vannak a legrezebebb helyzetben, nem tudja megérteni, hogy lehet ilyen olcsó pénzt olyan drágán odaadni a gazdának.

Vannak talán hibák az organizációban, de hiheetlen, hogy az OKH

neg évenként 2.5 százalék jutást ékot szedjen. Mindeneset e a legmesszebbmenő módon fogja érvényesíteni befolyását, hogy rend legyen. Végre is rendet kell teremni és meg kell szüntetni ezt az ubuzust. (Zajos helyeslés és nagy taps.) Kéri válasza tudomásulvételét.

Görgey István és a Ház is tudomásul veszi a v laszt. Az ülés 2 óra 25 perckor ért véget.

A múzeum mult évi működése a tanács előtt.

Debrecen város mu eumi bizottsága ma terjesztette be a tanácsnak a városi múzeum 1924. évi működéséről szóló jelentését, amelynek egyik példányát a város a kultuszminiszterhez terjeszti fel, a másikat pedig a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen fogadják bemutatni. A jelentést Zoltai Lajos muzeumi igazgató csinos rajzokkal látta el. A mult évben a városi múzeum anyaga igen sok értékes darabbal gazdagodott, amelyek egyrészt adományok, másrészt pedig kutatások és ásatások után került a múzeum gyűjteményébe. A bizottság jelentését különben kinyomatják a múzeum számára.

Tagad a Lukács familia.

Tegnap számunkban részletesen megirtuk, hogy a rendőrség Lukács Mihály gazdálkodó la asán egész raktára való ruhaneműt alált. Azt is jelentettük, hogy a büntyöböl folyólag a rendőrség őrizetbe vette az egész Lukács családost megkezdtek tüzetes kihallgatásukat. A familia egyetlen tagja se akar hallani a büntyöről s minde fele okokat hoznak fel mentege őzésükre s a tartanságuk igazolására. Te napra már pontos személyleirást adott Lukács Mihályné arról a fiatalemberről, akitől a hatmikát vásárolták 200,000 koronáért. A személyleírás nyomán a rendőrségen előállították Varga Sándor fiatal embert, akinek kihallgatását megkezdték. Mindezideig még nem sikerült azonban tisztázni, hogy van-e szrepe ebben az ügyben az előállított Varga Sándornak.

Az elkobozott textilnemlekről egyébként a rendőrség már pontosan megállapította, hogy azok a február 14-re virradóra a vámhivatal raktárába történt betöréséből származnak. Azt is megállapította a rendőrség, hogy az ellopott textiláruk Bernfeld Sámuel, Guttmann Dávid és Siff Ziff Zsigmond debreceni kereskedők címere ér ezek Cseh Szlovákiából s a lopás által mintegy 5 — 6000 cseh korona erejéig árosultak meg a keresedők. Ugyanekkor finon gy pju szövet áru is ér ezett, melyet a betörők ugyan csak elemelek a vámmival a tárból. A vámhivatal lejelentése s erint ez az áru Mayer Antal János debreceni kereskedő címere érkezett.

Bár még a betörésnek sok részlete ismeretlen, mégis a rendőrségen azt hiszik, hogy közelesen pozitív eredmények mutathatók fel A nyomozást éppen ezért erélyesen tovább folytatják.

PRECZ kárpitos

Halvan u. 41. Hencserek, diványok szalon- és bőr garnitúrák leszállított ában kaphatók

Debrecenzsáky István kárpitos — Halköz 8. szám

Kész hencserek, diványok, matracok, garnitúrák raktáron. Javításokat elvállalok.

Kötél általi halálra ítélte a debreceni haditörvényszék a huszárgyilkos őrzetöt

Büntársait két-két évi súlyosbított börtönnel büntette. -- Madár őrzetöt megrörtten részletes vallomást tett. -- A tanuk szerint Madár hazafias, kemény katona volt. -- A halálraítélt kegyelmet kért

Március 4-én, este 9 óra után, a nyiregyházi kaszárnya sötét padlásán három huszár felakasztott egy negyediket. Madár Antal őrzetöt, a parancsára segédkező Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszarak segítségével hurkot illesztett a gyakran szokdó Nahaj József nyakába és felkötötték a gerendára.

Nyiregyházi, amint az eset kiderült, jelentést küldtek a debreceni honvédelmi bizottsághoz, honnan Brechtel hadbíró alezredes megérkezett, elrendelte a vizsgálat megkezdését. Az egész ügyet stábilis gyorsasággal kivizsgálta, két napon belül minden erre vonatkozó iratot, jegyzőkönyvet stb. az ügyész vezetője elé adott, úgy, hogy Brechtel alezredes, az ügyész vezetője, a gyilkosságot követő harmadik napon már beterjesztette a hadbíróhoz a vádiratot. Természetesen a gyilkos huszarakat azonnal elfogták és bezáratották a debreceni katonai fogházba.

A debreceni hadbíró tegnap tárgyalta a szörnyű bűneset vádlottjainak bünpörét. A tárgyalás a honvéd huszárlaktanya egyik fehér falú, egyszerű termében folyik le. A szűk helyiségben azonban az ügyvédek, katonatisztek és újságírók kivül alig 25-30 hallgató engedtek be. Fél tízkor vonult be a bíróság. A tárgyalást Mánya Márton őrnagy-hadbíró vezeti. A szavazóbírók: Sztojanov Milán százados, Ehrlich Géza százados és Füzesy főhadnagy. A vádat Brechtel Frigyes alezredes képviseli. Mint orvos szakértők Ludányi dr. alezredes és Herz dr. alezredes vannak jelen. A vádlottak közül Madárt Schwarz Artur dr., Cs. Szabó Sándort és Szabó Istvánt pedig Halász László dr. ügyvéd védi.

A tárgyalást fél tíz órakor Mánya Márton hadbíró nyitja meg. Szürnyös örök között jön be a három egyszerű katona, élők Madár, utána Cs. Szabó és Szabó István. Peszes virágzásban állnak a diszbe öltözött honvéd törvényszék elé, hogy feleljenek bűnükért.

A tárgyalás megnyitása után Mánya elnök nyomban zárt tárgyalást rendel el, mint kijelentette, vagy két

perere csak, míg néhány kérdést intéz a vádlottakhoz. A közönség és az újságírók elhagyták a termet s alig egy-két perc múlva újra ajkát nyitottak, hogy megkezdődjék a tavaly már teljesen nyilvános tárgyalás.

A katonai ügyészség a kbtkv 413 paragrafusába ütköző gyilkosság büntetével vádolja Madár Antal őrzetöt, Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszarakat, mert Nyiregyházi március 4-én, Madár őrzetöt rábeszélésre a másik két huszárral együtt és közösen Nahaj közhuszárt azért, hogy őt megöljék, — egy tetőgerendára felakasztották, — minek következtében Nahaj huszár halála következett be.

Felcsejlik a személyes adatokat

Madár Antal elsőrendű vádlott Hajduböszörményben született. 24 éves, református, nőtlen, civilben cipész volt. 1922 óta teljesít katonai szolgálatot, a háború alatt nem volt katonán. Most őrzetöt. Civilkorában bűntette nem volt, min katonán egyszer azért, mert a parancsnoksága alatt élő járőr rosszul viselte magát s ezért őt büntették meg, mert nem tartott elég fegyelmet. Ezért 30 napi laktanya fogságot szenvedett.

A második vádlott Cs. Szabó Sándor Ujfehértón született. 22-ik évében van, róm. kath. nőtlen, civilben földmives. Egy évig hentes iras volt. Nyiregyházi még civilben almalopásért két heti fogházra büntették. Katonakorában egyszerű önkényű eltávolításért büntették két órai kikötéssel. Háború alatt katona nem volt. — Jelenleg 1924. aug. óta szolgál.

A harmadrendű vádlott Szabó István 24 éves, róm. kath. azelőtt földmives volt, 1924. november 6-án katonán. — Polgári életében büntetve volt Nyiregyházi két heti fogházra, mert egy zsák tengert ellopott. Katonáéknál engedély nélküli eltávolításért két órai kikötést kapott.

A vádlottak egyenként nyilatkoznak, hogy a vádat megértették. Bűnösnek érzik magukat mindhárman.

Ezután a hadbíró tagjait Mánya Márton dr. hadbíró őrnagy szókasszerűen megbeszéli. Majd hozzátartoznak Madár Antal őrzetöt kihallgatásához.

tem a századparancsnoknak négy szemközt, hogy mi történt. Nem akarom, hogy az egész legénység tudjon a dologról. — Először azt mondtam, hogy Nahaj öngyilkos lett. Nem azért, mintha le akartam volna tagadni a dolgot, csak azt akartam elérni, hogy ne tudjon róla mindenki. — A laktanyaügyi tisztek is azt jelezték, hogy Nahaj felakasztotta magát.

— A két huszár jelentette a százados urnak, hogy ők akasztották fel Nahajt, az én parancsomra.

Ügyész: Nem az volt a maga célja csak, hogy megijessze Nahajt és a

mikor ezt elérte, leakasztja a gerendáról?

A vádlott: Nem, nem ez volt a céloim. Azt akartam, hogy addig legyen, amíg meg nem hal.

A védő kérdésére ezután a vádlott kijelenti, hogy szívhajos s hogy az édesatyja is szívhajos volt.

Az elnök: Nahaj nem ellenkezett? — Nem.

Az elnök: Nyugodtan, csendesen várt és sürte, hogy felakasszák?

A vádlott: Amikor a nyakára akasztották a hurkot, rug-kapálózt, ellenkezett, de legyűrték.

A második és harmadik vádlott kihallgatása

A bíróság most Cs. Szabó Sándor kihallgatását kezdi meg. Cs. Szabó elmondja, hogy éjszaka az őrzetöt felkötötték őket és a következőket mondogatták:

— Itt van az a kommunista Nahaj aki miatt titokot is kikötötték, rögtön akasztják fel. Ha meg nem tesszük, akkor majd veletek végzek. — A kivégzés részleteit különben ugyanugy adja elő, mint Madár Antal.

A vádlott vallomására az őrzetöt ezt az észrevételt teszi:

— Szó sem volt arról, hogy Nahaj kezét akarták megkötni.

A vádlottakat szembesítik, mire Cs. Szabó Sándor szemébe mondja az őrzetötnek, hogy igazis először Nahaj kezét akarták megkötni, de az őrzetöt rájuk kiabált, ne a kezére, hanem a nyakára, — ne a bluzra, hanem a pucér nyakra kötözzék a hurkot.

Ezután a harmadik vádlottat, Szabó Istvánt hallgatta ki a katonai törvényszék, aki kijelentette, hogy nem is gondolták komolyan hogy az őrzetöt megöljék, csak a akasztani, mindketten azt hitték, hogy egyszerű kikötési ól van szó. A szöveget a kezére akarták kötni, de az őrzetöt káromkodott és megparancsolta, hogy a Nahaj nyakára kössék a hurkot. Ő különben szintén ki volt kötve Nahaj szökése miatt és még két hét múlva is szabadt volt.

A tárgyalásvezető megkérdezte a vádlottól, tud-e arról, hogy Nahaj hazafiatalan gondolkodású volt?

A vádlott: Igen. Többször kijelentette, hogy nem szeret katona lenni

Szembesítések.

Ezután Szabó Istvánt szembesítik Madár Antal őrzetötvel. Szabó szemébe mondja alításait Madárnak, azt is, hogy az anyjuk istenét szidta, mikor a padláson előbb Nahaj kezére és nem a nyakára akarták tenni a hurkot.

Madár Antal (felháborodottan): Soha! Mikor bántottam én az anyámat?

Szabó István: Akkor igen! Ugy volt, hogy mi igenis a kezére akartuk tenni a hurkot.

A tárgyalásvezető: Látta Madár azt, hogy maguk a kezére akarják tenni?

Szabó István: Igen. Ezért szidott minket — folytatja vallomását s elmondja, hogy Madár már ennek előtte is kétszer megverte.

Török őrnagy elnök (vádlotthoz): Miért nem szökték el maguk Madár elől a padlásról?

A két Szabó egyszerre felelt: Nem gondoltuk, hogy így lesz.

A tárgyalásvezető: Hiszen maguk Nahajjal már hárman voltak, mitől féltek?

A két Szabó nem felelt.

A tárgyalásvezető utasítására ezután Cs. Szabó megmutatja, hogy fogta át hátulról Nahaj kezét. Szabó István a kezére akarta tenni a hurkot s ekkor szölt közbe Madár, hogy a nyakára tegyék.

Ezután a tárgyalásvezető 5 perc szünetet rendelt el.

Madár őrzetöt hazafias katonának ismerte századparancsnoka.

Fél 12-kor tíz percre felfüggesztették a tárgyalást. — Szünet után megkezdődtek a tanukihallgatások.

Til József huszár százados, századparancsnok volt az első tanu. Elmondja, hogy Besztercezy tiszthelyettes jelentette neki, hogy Madár őrzetöt felakasztotta Nahajt.

A tárgyalásvezető kérdésére előadja, hogy Nahajról állandóan rossz jelentéseket kapott. Egy ízben azt közölték vele, hogy Nahaj nem is vallja magát magyarnak, hanem Csehszlovákiába akar menni. Ekkor fegyverrel meg is büntette. Nahaj februári kihallgatásán is azt mondta hogy nem akar szolgálni és ha visszahozzák, újra megszököik. — Madár őrzetöt erős hazafias érzésű, jó katonának ismeri. Madár tulzattan radikális, nemzeti gondolkodású ember volt. Nahaj fegyverrel len magaviselte káros következményekkel járt, sok szökes történt miatta.

A hadbíró a századost megeskette vallomására.

Brinzev György huszárhadnagyot hallgatták ki ezután. A százados erre a tanura hivatkozott, hogy ő iszkolázta a legénységet.

A tárgyalásvezető megkérdezte a tanutól, hogy iskolázás közben kioktatta-e a legénységet arról, hogy milyen parancsokat nem szabad teljesíteni. Figyelmeztette-e őket arra, hogy például olyan parancsokat, amelyeknek a végrehajtása törvénybe ütközik, nem kell teljesíteni.

A tanu a következőket feleli:

— Igen, én iskoláztam, de arra nem oktattam a legénységet, hogy milyen parancsokat nem kell teljesíteni. Az én véleményem szerint ugyanis ilyen fiatal rekrutáknak, — mint amilyenek Cs. Szabó Sándor és Szabó István vádlottak, nincs ítélőképességük arra, hogy milyen parancsot lehet megtagadni. Én arra tanítottam a legénységet, hogy

Madár őrzetöt elbeszéli, hogy akasztották fel Nahajt.

Madár őrzetöt kihallgatását kezdi most meg a másik két vádlottat pedig kivetik. A tárgyalásvezető felszólítja Madárt, hogy mesélje el az egész történetet.

Mikor elfogtam Nahajt, megkérdeztem tőle, hol volt. Azt válaszolta, hogy az árkásmistálló padlásán aludt. — Mondtam neki, miért ment el, mikor itt is jóllakhatott, zsoldot kapott, nem bántotta senki minak meyeen akkor máshová aludni? — Azt felelte hogy nem bolond, hogy mindig dolgozzék, mikor nem köteles. Most senki sem köteles a házi szolgálni, ma nem muszáj katonának lenni, csak az katona, aki bolond, ilyeneket mondott Nahaj.

— Én három éve szolgoltam a házámat hűséggel — mondja sírhangon hangon a vádlott — hát én is bolond vagyok? — kérdeztem Nahajtól. Azt felelte:

— Maga is olyan bolond, mint a többi.

— Ez nagyon bántott és szinte elvesztettem az eszem t. Fele estem a két Szabó akik két óráig voltak kikötve Nahaj szökése miatt, pedig azok megfogadták, hogy hűséges katonák lesznek. — A két huszár vonakodott teljesíteni felszólításomat és csak akkor voltak hajlandók eleget tenni parancsomnak, amikor azt mondtam nekik, hogy végzetlenem akasztják fel, akkor végzek velük.

— Felszólításomra a két huszár elindult a szénapadlásra. Mondtam nekik, hogy én majd később utánuk megyek Nahajjal. Így is történt, — felmentem Nahajjal a szénapadlásra.

A két huszár megragadta Nahajt, Cs. Szabó Sándor hátrafogta a két karját Szabó István pedig a nyakára akasztotta a hurkot és így felakasztották a gerendára.

— Később gyufát gyűjtöttem s láttam, hogy Nahaj már halott. Mire meghalt, hármat hörgött. Ugy gondoltam, hogy másnap majd bejelen-

minden parancsot a lehető leggyorsabban teljesíteni kell. Az volt a véleményem, hogy a parancs megtagadására vonatkozóan csak olyan katonák előtt lehet beszélni, akik legább már egy éve szolgálnak.

Az akasztásról csak másnap értesült. Madárt igen jó katonának tartotta. Cs. Szabó Sándor eleinte a legrosszabb legénye volt, de aztán megjavult, úgy, hogy példaképpen állította a legénység elé.

A tanut megesketik vallomására. Besztercey Miklós tiszthelyettes a következő tanu. Március 5-én ő volt napos és neki jelentette reggel Madár őrzetű, hogy Nahaj felakasztotta magát a padlason. Az őrzetű később bevallotta, hogy ő

akasztotta fel Nahaj huszárt. A tanu azonnal jelentést tett az esetről a századparancsnoknak.

A tárgyalásvezető kérdésére kijelentette a tanu, hogy ő is iskolázta a legénységet. Arra is megtanította a legénységet, hogy milyen parancsot nem kell teljesíteni.

A bíróság a tanut megesketi. Zahn Miklós tizedes a következő tanu. Azt vallja, hogy nem csak Besztercey tiszthelyettes, hanem Brinzei hadnagy is kioktatta a legénységet, hogy milyen parancsokat nem kell teljesíteni.

Háromnegyed egykor az elnök a tárgyalást félbeszakította és folytatását délután fél négyre tűzte ki.

A délutáni tanukihallgatások.

„Fiam, az árnyékokat láttad.“

Délután négy óra előtt néhány perccel nyitotta meg az elnök a tárgyalást.

Gégény Vilmos szakaszvezetőt hallgatta ki a bíróság.

Reggel fél 5-kor ment le az udvarra, amikor észrevette, hogy lámpával mennek fel a szénapadlásra. — Odament s jelentették neki, hogy Nahaj közhuszár felakasztotta magát. Rögtön küldte a napost az ügyeletes tisztért és a szanitéz altisztért, akik jelenlétében levágták Nahajt.

Nahaj jellemzésére elmondja, — hogy egy ízben erkölcsi oktatásban részesítette Nahajt, hogy ő magyar ember, hát miért nem akar katonának. Akkor Nahaj a szemébe mondta, hogy ő nem is magyar ember, miért legyen magyar katoná?

A tanu ezt jelentette feletteseinek és Nahajt meg is büntették. Azt is mondta Nahaj, hogy úgy kellene szervezkédni, mint a bányában, akkor könnyebb volna elbánni a feljebbvalókkal. Elmondja Gégény, — hogy hallotta Nahajtól, mikor biztatta a legényeket, hogy csak szökjenek meg, hiszen itt van az ő példája, ha visszahozzák és bezárják a debreceni fogdába, ott csak jól megyen dolga, mert nem kell semmit csinálni és jó a koszt.

Madár őrzetűt egyébként jó katonának, jó hazafinak ismeri. Az iskolázatásra kijelenti, hogy volt ilyen, de hogy ott mit adtak elő, — arra már nem emlékszik. Különben is a létszám nagyon kicsi és nem valószínű, hogy egy-egy ember gyakorlati lehetett ott.

Vallomására eskütt tesz. Borovics András a következő tanu. Borovics őrzetű elmondja, —

A nyakcsigolya megsértette a nyult agyát s a halál rögtön beállt.

Orvosszakértők véleménye.

Következik az orvosszakértők véleményének előterjesztése. Előbb dr. Hertz Lipót ezredes orvost hallgatják meg és erre az időre dr. Ludány László alezredes orvos visszavonul.

Az első kérdés Mánya őrnagy részéről így hangzik:

— Nem kétséges-e a vádlottak beszámíthatósága?

— Nem fér hozzá kétség.

— Mikor állhatott be a halál? — kérdi tovább Mánya.

Vallotta, hogy mikor ő meglökte Nahajt, akkor nyekkent egyet. Ez annyit jelentett, hogy a nyakcsigolya felső része megsértette a nyult agyát s a halál utána rögtön beállt.

Ezután a kérdésekre kijelenti, — hogy a kikötés csak elkeseríthette a két vádlottat, Szabó Sándort és István. — Madárra vonatkozó kérdésre az felelte, hogy elméleti elváltozásról azokban a pillanatokban szó sem lehetett volna.

Török őrnagyelnök kérdésére kijelenti, hogy Madár őrzetű kritikai orvoka a cselekedetének megbírálhatására illetőleg megfogott az kb. 10 percekben, mikor a tetet végrehajtották.

Dr. Ludány László dr. ezredes

hogy reggel ébresztő után, mikor az istállóba ment, jelentették neki, — hogy Nahaj haza jött. Senki sem tudta kérdésére megmondani, hogy hol van.

Egy ember felment a szénapadlásra szénáért. Kis idő múlva futott le felé és mondta, hogy egy ember fel van akasztva.

— Fiam, az árnyékokat láttad, — mondtam neki, — attól ijedtél meg. Látod, ilyenek ezek a mai kuszárok. Erődj fel.

Fel is ment, de újra csak azzal jött le, hogy akasztott ember van a padlason. Mire én magam is felmentem és láttam, hogy tényleg felakasztva lóg egy ember, még pedig Nahaj huszár. Csak később tudtam meg, hogy ki akasztotta fel Nahajt.

Tudomása szerint iskolázták az embereket arról, hogy nem minden parancsot kell teljesíteni. Madár őrzetűt jó katonának ismerte, aki megkövetelte, hogy minden parancsát teljesítsék. Ezt is megesketik vallomására.

Ezután Poczodi Bertalan közhuszár tesz vallomást, majd a boncjegyzőkönyvet ismerteti Mánya hadbíró őrnagy. Az adatokból kiderül, hogy Nahaj 160 centiméter magas, erős, izmos ember volt, aki 1900-ban született. A boncjegyzőkönyv szerint a halál közvetlen oka fulladás volt.

A további irat-ismertetés során kitűnik, hogy Nahaj bányász volt önkéntes belépés folytán került katonasorba. Erkölcsi, nemzeti szempontból teljesen megbízhatatlan, kommunista érzelmű, hazudozó, felbujtó volt.

Megállapítják, hogy Madár és két társa március 7-ike óta vannak fogdában.

„A forradalmi idők kiölték az emberből a felebaráti szeretetét.“

— A hosszú évekig tartó háboru — kezdi emelt hangon Brechtel alezredes — és az azt követő forradalmi idők kiölték az emberekből a kölesőrs megbecsülést, az egymás iránti türelmességét, elnöztést és ami a fő, a legfontosabb volt: a felebaráti szeretetet. — Rendes szokássá vált, hogy az egymással szemben álló ellenfelet elnémitották, mor, más nézetet volt. Ezért pusztult ki az emberekből a földi lét legdrágább kincsének: az életnek megbecsülése.

Mint említett az apróbb bűnesetek, olyan köznapivá vált az embere elpusztítása, megölése. A sajtó naponta beszámol a legállatiasabb kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságokról.

— A hosszú évekig tartó háboru — kezdi emelt hangon Brechtel alezredes — és az azt követő forradalmi idők kiölték az emberekből a kölesőrs megbecsülést, az egymás iránti türelmességét, elnöztést és ami a fő, a legfontosabb volt: a felebaráti szeretetet. — Rendes szokássá vált, hogy az egymással szemben álló ellenfelet elnémitották, mor, más nézetet volt. Ezért pusztult ki az emberekből a földi lét legdrágább kincsének: az életnek megbecsülése.

Mint említett az apróbb bűnesetek, olyan köznapivá vált az embere elpusztítása, megölése. A sajtó naponta beszámol a legállatiasabb kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságokról.

Mint említett az apróbb bűnesetek, olyan köznapivá vált az embere elpusztítása, megölése. A sajtó naponta beszámol a legállatiasabb kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságokról.

Mint említett az apróbb bűnesetek, olyan köznapivá vált az embere elpusztítása, megölése. A sajtó naponta beszámol a legállatiasabb kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságokról.

ról — Az erkölcs ilyen sülyedéséből emelkedett ki ez a bűnper is anyagával. Ez az irányzat ellentétben áll minden erkölccsel és nyugodt társadalmi élet mellett ez el sem képzelhető.

Az államhatáronk legszentebb kötelessége hogy ennek az irányzatnak a legteljesebb szigorral előe álljon és az életbiztonságot helyreállítsa.

Nyugodt szívvel állapíthatom meg erről a helyről, hogy a katonai igazságszolgáltatásnak a rendeltetésüknek a legteljesebb mértékben felelnek meg és a vizsgálatnak gyors lefolytatása és befejezése, valamint

Az ügyész mindhárom vádlottra halált kér.

A vádlottak védekezéséből tényként kell megállapítani, hogy tettük teljesen önálló egyéni cselekedet volt, egyéni akció, amelyet senki parancsára, befolyására vagy tanácsára nem tettek, hanem egyedül és kizárólag a saját elhatározásukból hajtották végre a gyilkosságot.

A vádlottak cselekményének elbírálásánál érdemileg teljesen mellékes körülmény, hogy Nahaj milyen egyéniségű, hazafiatlan, fegyelmetlen katona volt. Akármilyen ember volt is Nahaj, felette csak a törvényes bírónak lett volna szabad ítélkezni. Ez az eset iskola példája az önbíráskodásnak.

A bíróságnak a törvény teljes szigorát kell alkalmaznia, annál is inkább, mert az orvosszakértők véleménye szerint a vádlottak teljesen beszámítható állapotban követték el tetteiket. A két Szabónak védekezése nevetséges, t. i. hogy nekik teljesíteni kellett minden parancsot. Ha nem is lettek volna kioktatta arról, hogy milyen parancsot kell teljesíteni és mit kell megtagadni, akkor is a józan ész diktálja s már gyer-

„Kezeljék meg ennek a szerencsétlen fiatal életnek.“

A védő beszéde.

A két védő közül először Schwartz Artur ügyvéd mondotta el beszédét. — Kidomborította a fegyelmzett katonát:

Madár őrzetű lelki állapotát, a kinek Nahaj a szemébe mondta, hogy minék a hazáért szolgálni, boldog, aki szolgál.

A fegyelm és hazaszeretet fanatikusát nagyon felháborították ezek a szavak.

Voltak idők, mikor egy személyben volt valaki bírő, hóhér és bírós.

Mikor ítélték felettük, azt mondták szörnyű a tettük, de az indoka nemes. — Ime most itt áll Madár, aki szintén szörnyű bünt követt el, de tettének indoka nemes. Láttunk sokkal szörnyűbb bűnöket is melyeknek nem volt indokuk és sohasem járt érte halálbüntetés.

Vitatta, hogy Nahaj nem akarták megölni, hanem csak mikor már a hurok a nyakán volt, akkor érlelődött meg bennük a gondolat, hogy végezzenek is vele. Az ölére irányuló szándékot nem látja fennforgóni.

A muzeumba való törvénykönyvvel kénytelen a mai igazságszolgáltatás megküzdni. Kéri, hogy csak a 419. paragrafus szerinti emberölés büntetésben mondja ki a bíróság bűnösnek Madár Antalt. Felsorolja az összes enyhítő körülményeket. — Élet vagy halál! Ez itt a kérdés. Kérve kérem és könyörgöm az uralkozó — fejezi be mély hatást keltező védőbeszédét, — hogy kezeljék meg ennek a szerencsétlen fiatal életnek.

A két társas védőjének beszéde.

Dr. Halász László a két közhuszár védője terjesztette elő a védelmet. — A tényállás megállapításánál — kezdte beszédét — a vádlottak vallomására vigyünk utalva. Ezek nagyjében egyeznek ugyan, de lényeg-

a fő tárgyalásnak aránylag rövid időn belül, szinte soronkívül való kitűzése a legteljesebb bizonyítéka annak, hogy úgy a honvédegyeség, mint a honvédtörvényszék feladatauk színvonalán álltak és ennek közönlös, hogy már ma abban a helyzetben vagyunk, hogy az esetet törvényes elbírálás alá vonhatjuk.

Tartozom ezzel a kijelentéssel azért is, mert akadtak hangok amelyek a honvéd igazságszügyi szerelnek működését kitogás tárgyává tették. Ezután röviden összefoglalja az ügy előzményeit és az elhatározás lefolyását. A vádlottak beismerése teljesen tisztázza a tényállást.

mezőkorokban tanulták a tiz parancsotól, hogy ölni nem szabad.

A vádat fenntartom teljes egészében és pedig Madár Antal őrzetűt vádolom a kbtvk. 413 paragrafusában ütköző és 414. paragrafus 3. pontja szerint minősítő közönséges gyilkosság; Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszárokat pedig a 413. paragrafusban ütköző és a 414. paragrafus 4. pontja szerint minősítő közönséges gyilkosság büntetésével.

Miután ez a bűncselekmény csak kötélt általi halállal büntethető, ezért indítványozom, hogy az illetékes első sorban Szabó Istvánon, második sorban Cs. Szabó Sándoron s végül Madár Antal őrzetűn hajtsák végre. — A katonai bíróságnak mai szervezettel bajtársi bíraskodás a haditörvényszéknek a másik oldalra is tekinteniök kell, ahol egy özvegy áll és kér igazságot.

Az állam szempontjából sem tehető meg az ilyen önbíráskodás ezért minú ügyész, kérem a törvény teljes szigorát méltóztassanak alkalmazni.

lennek látszó, mégis rendkívül fontos körülmények tekintetében elérnek, gazolja ezeket az a tény, hogy Madár megfenyegette őket, ha nem teljesítik a parancsot.

A hurokot ő készítette el és adta Szabó István kezébe, hogy ezzel is nagyobb nyomatókat adjon parancsának.

Az alacsony intelligenciájú két katonát nem tanították ki arra, hogy milyen parancsot lehet teljesíteni, milyen szabad megtagadni.

Erre nem is lehet a fiatal újoncokat kiképezni, mert annak súlyos következményei lehetnének, ha a kiképzés első szakában a fegyelmet még nem ismerő legénységnek azt tanítanák, hogy nem kell minden parancsot teljesíteni.

A két katona eddig csak a feltétlen engedelmességet tanulta.

Biztosan hallották hazafias felbuzdulásban elkövetett bűncselekményről, amelyek amnesztiában részesültek.

Beigazolódott, hogy a halál bekövetkezése Madár cselekményére vezethető vissza és pedig akkor, midőn Madár meglökte Nahajt, a kinek lába addig a gorenán állt.

Ezután bizonyítani igyekszik a kényszerhelyzetet, melyben vélelmei voltak.

Végül kéri, hogy a 413. szakasz helyett a 419. szakaszba ütköző emberölés büntette miatt szabják ki rájuk az ítéletet.

A védőbeszédre Brechtel ügyész néhány szóval válaszol, majd Schwartz dr. replikázik.

Délután öt óra 5 percekor vonul vissza a bíróság ítélőhatalra és egy óra husz perc múlva térnek vissza, hogy kihirdessék az ítéletet.

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég Debreczent.

Lefokozás és kötéltálati halál...

Egy óra 20 pernyi tanácskozás után bevonult a bíróság és a nagyszámú halálos esendben mondulatlanul várta az ítélet kihirdetését.

A magyar állam nevében! — kezdte Mánya Márton őrnagy hadbíró a tárgyalás vezetője. — A hadtörvényszék bűnösnek mondja ki Madár Antal járőrvezetőt a kbtkv. 413. paragrafusba ütköző, 144-ik paragrafus 1-ik szakasza szerint megkövetelt büntetésben és ezért a 425. paragrafus alapján a kbtkv. 45. paragrafusa alkalmazásával, amellett, hogy a honvédség kötéltálati halálra ítélt, járőrvezetői rendfokozatából való lefokozásra és kötéltálati halálbüntetésre ítélt.

Bűnösnek mondja ki a másodrendű és harmadrendű vádlott:

Szabó Sándort és Szabó Istvánt a kbtkv. 419. paragrafusba ütköző emberölés büntetésében, amit azzal követték el, hogy nem ölési szándékból ugyan, de akként cselekedtek, hogy ezáltal Nahaj közhuszár halála következett be. Ezért a 421. paragrafus alapján a 92. paragrafus és a 309. 3-ik pontjának alkalmazásával 2 évi háronként, egy napi kenyér és víz melletti börtönnel és a büntetés első és hatodik hónapjában magánzárkával súlyosított súlyos börtönrre ítélt.

Az ítélet indokolása.

A hadtörvényszék tényként állapította meg hogy az elsőrendű vádlott elhatározta, hogy Nahajt, aki fegyvertelen, hazafiatlan katona volt a század legénységére a legrosszabb befolyást gyakorolta, elpusztítja. E célból maga mellé vette Szabó Istvánt és Szabó Sándort és

velük együtt kivégezté Nahaj közhuszárt.

A hadtörvényszék ezt a ténnyt megalapította részben beismerő vallomásából, részben a két Szabó vallomás alapján. Súlyosbító körülményt nem észlelt a hadtörvényszék, enyhítő körülményt megállapította Madárnál büntelen elölétét és azt, hogy a csel kemény elkövetéséhez Nahaj hazafiatlan magatartása buzdította. Fiváló minősítését és a mély megbánást, töredeimes beismerő vallomását, amit a főtárgyaláson kimutatótt.

A hadtörvényszék a kötéltálati halálbüntetés kiszabásától nem tekinthetett el, mert erre a katonai bűntörvénykönyv és a büntető perrendtartás a hadtörvényszéknek módot nem nyújtanak.

A második és harmadrendű vádlottnál tényként állapította meg a hadtörvényszék, hogy bár igaz, hogy ők felmentek a padlásra, de abban a hitben voltak, hogy Nahaj csak meg fogják ijeszteni. Távol állott tőlük az ölési szándék.

A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülményt nem észlelt a hadtörvényszék, enyhítő körülményt pedig az elsőrendű vádlott rábeszélésére követték el a tettet, önként bevallták azt, melőtt kiderült volna, figyelembe vette a bíróság elhanyagolt nevelésüket és jó minőségüket.

Ezek alapján állapította meg a hadtörvényszék a büntetést.

A forradalmi kormányok gazdálkodását letárgyalta a nemzetgyűlés bizottsága.

Tudomásul veszik a Károlyi kormány, a bécsi ellenforradalmárook, az aradi és szegedi kormányok számadásait.

Budapest, apr. 2. MTI. A nemzetgyűlés zárszámadási vizsgálóbizottsága csütörtök délelőtt dr. Paupera Ferenc elnökségével folytatta az 1918. évi július hó 1-től 1919. aug. 6-ig terjedő, a háborus évekre, a Károlyi kormány, a tanácskormány, a Károlyi kormány, a tanácskormány, a Károlyi kormány időszaadának zárszámadása ról szóló pótlókimutatások tárgyalását.

A bizottság részleteiben is letárgyalta a kimutatásokat.

A népköztársaság időszaadára vonatkozóan a bizottság a következő határozatot hozta.

Az ugynevezett népköztársaság 1918 november 1-től 1919 március 20-ig terjedő számadási időszaadára vonatkozólag megállapítja, hogy az ugynevezett népköztársaság forradalmi kormánya kizárólag saját felelősségére intézkedett az ország pénzügyeiről és kiadásai között nagyobb számban fordulnak elő olyan utalványozások, amelyekből az utalványozás jogcímének megfelelő felhasználása kétséges s mindezen való tekintettel a zárszámadást vizsgáló bizottság javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy a legfelsőbb állami számvizsgálók által a magyar állam háztartásának 1918 november 1-től 1919 március 20-ig terjedő időről bejelentett kimutatásait és erre vonat-

kozó jelentését vegye tudomásul.

Az ugynevezett tanácskormány ság 1919 március 21-től augusztus 30-ig terjedő számadási időszaadára vonatkozólag a bizottság úgy határozott, hogy a számadási eredményeket alkotmányos felelősség szempontjából nem veszi tárgyalás alá.

A bécsi ellenforradalmi csoport 135 milliójából a magyar kincstárnak visszatérített 65 millió 420 ezer koronán felüli összegekre vonatkozóan megállapítja a bizottság, hogy a kommunista céltól elvont összegeket hazafias célra fordították, ennél fogva javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy az erre vonatkozó számadást vegye tudomásul.

Az aradi és szegedi kormányok számadására vonatkozóan a bizottság kimondotta, hogy bár az illető kormányok törvényes felhasználás nélkül működtek, kétségtelen, hogy működésükben hazafias cél vezérelte őket és a jogfolytonosság helyreállítására törekedtek, éppen ezért javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy az állami számvizsgálók által az Aradon vagy Szegeden működő magyar nemzeti kormányok kimutatásait a magyar nemzeti kormányok kimutatásai alá álló területek pénzügyi gazdálkodására vonatkozólag bejelentett kimutatásokat az ezzel kapcsolatos jelentéssel együtt vegye tudomásul.

Fesztes vigyázz-állásban, felvetett fejje veszi tudomásul Madár a halálos ítéletet.

Az indokolás befejezése után Mánya Márton hadbíró őrnagy Madár örvényzetőhöz fordult:

— Megértette az ítéletet?

Madár ő vezető feszesen vigyázba vágja magát, mellét kifeszíti, fejét felszegezi és harsány hangon, csaknem kiálva felel:

— Igen!

— Ohajt semmiségi panaszszal élni?

— Igen!

Ohajt kegyelemért folyamodni? ...

— Ohajt kegyelemért folyamodni?

— Igen!

Mánya őrnagy hadbíró ezután a másik két vádlottat kérdezi meg, akik jelentették, hogy az ítéletet megértették és három napi gondolkodási időt vesznek igénybe.

— Megértette az ítéletet?

Dr. Halász László védőügyvéd szintén három napi határidőt vesz igénybe.

Mánya Márton hadbíró őrnagy bejelenti, hogy a hadtörvényszék Brechtel alezredes-ügyész bevonását kegyelmi tanács alá alkalmatlannak és egyben kijelenti, hogy a tárgyalást berekeszti.

Az országos testnevelési tanács akciója a nagyerdei strandfürdő ügyében.

Kéri a minisztertől a felelősség elutasítását.

Ismeretes, hogy a nagyerdei fürdő ügyében felelősséget nyújtottak be a városnak, melyet a városi tanács továbbított a belügyminiszterhez, kérvényezve annak elutasítását. A felelősséget tudvalevőleg van egy piás érdekessége: a felelősség aláírói jórésben a Margit fürdő alkalmazottai.

Most úgy értesülünk, hogy az Országos Testnevelési Tanács közbe akar járni a belügyminiszternél a felelősség elutasítása érdekében. A fürdő tudvalevőleg a törvényileg testnevelésre kötelezettek is rendelkezésére állani, sőt egyenesen törvény kötelezi a városokat fürdőknél és céra való rendelkezésre bocsátására.

A testnevelési Tanács az Országos Úszószövetség debreceni osztálya

révén vett tudomást a nagyerdei fürdőnek felelősséggel megvádolt ügyéről s ennek felkérésére teszi meg lépéseit kormányánál.

Minisztertanács csütörtökön.

Budapest, apr. 3. Tegnap rendezeti minisztertanács volt, melyet péntek helyett kivételesen csütörtökön tartottak meg, mert a miniszterelnök holnapról kezdve helfőig nem tartózkodik a fővárosban a minisztertanácsban csak folyóügyekkel tárgyaltak.

INGYEN SALAK
azonnal hordható az
Arany Bika udvaráról

Vita a nők választójoga körül.

„Ne ugorjunk fejje a hideg vízbe.” — A szavazatok egy harmad része a nők kezében van.

Budapest, apr. 2. A nemzetgyűlés választójogi bizottsága Kallay Tibor elnökletével ma délelőtt folytatja a választójogi javaslat tárgyalását. A második szakasznál, amely a nők választójogáról intézkedik, Szilágyi Lajos volt az első szónok, aki összehasonlította a Friedrich-féle rendelt intézkedéseit a Bethlen-féle 1922. évi javallattal, majd pedig Bethlen választójogi rendeletével. Megállapította, hogy a nők választójoga tekintetben is visszaesés van. A Friedrich-rendeletben 24 év volt korhatár, míg 1922-ben a korhatár a Bethlen-kormány 30 évre emelése fel és ez a mostani javaslatban is így maradt.

A nők hivatkozhatnak arra, hogy Európa minden országában, ahol a nőknek választójoguk van, egyenlő joguk van a férfival.

Rakovszky Iván belügyminiszter: Dehogy, Angliában sem!

Szilágyi Lajos indítványozza, hogy legyen választójoga minden nőnek, aki 24. esztendőét betöltötte, hat év óta magyar állampolgár, fé év óta ugyanabban a községben lakik, van lakása, irni és olvasni tud.

Rakovszky Iván belügyminiszter azt válaszolja Szilágyi Lajos fejtegetéseire, hogy a nők választójoga ismeretlen fogalom a Corpus Jurisban. A most tárgyalt javaslat szerint körülbelül másfélmillió férfival szemben áll nyolcszázötvenezer női szavazó. A szavazatok kétharmad része a férfiak kezében van, több mint egyharmad része pedig a nőkben. Vigyázni kell tehát, ne ugorjunk fejje a hideg vízbe.

A bizottság ezután bejelentéshez benyújtott pótlólistát, amely szeint a négy elemi sikeres bevezetésének igazolása helyett elegendő az ezzel egyenlő értékű műveltség igazolása.

A 3. szakaszt változtatlanul fogadták el.

Mokcsay Zoltán kérte, hogy a törvény végrehajtási utasítása ne kezdjék arról, hogy magyar állampolgároknak tekintsek azokat is, akiknek optálása még nincs elintéztve.

Rakovszky belügyminiszter erre ígéretet tett.

A 10. szakaszt, mely a képviselői esküvőre intézkedik, Szilágyi és Vásonyi felszólalása után megszavazták.

Következik a 11-ik §, amely további intézkedéseket tartalmaz arról, hogy kik nem választóképesek országgyűlési képviselőkké.

Meskö szerint nem büntethetőek azok a képviselők, akik a falu népének önzetlen segítségére voltak akkor, amikor a földreformot tárgyalták.

Puky Endre előadó elfogadja ezt az indítványt, mert ő is ilyen kívánt elterjeszteni.

Mokcsay Zoltán indítványozza, hogy a pénzügyigazgatókat és kerületi felügyelőket is vegyék a csoportba.

Ezután az elnök bejelentette, hogy a 12. § tárgyalását a következő ülésre halasztják, amely holnap, péntek délelőtt 11 órakor lesz.

Alaptőkét emelt Gazdasági Takarékpénztár Részv.-társ.
4320 db részvénye
elővételi joggal jutányos áron
eladó.
Cím a kiadóhivatalban

Hírek

Elindultak a külföldi tanulmányokra a ker. iskola tanulói.

Ma délelőtt utazott el a Debreceni Fiu Felső Kezdeti Iskola 22 tanulója Greiner Mihály igazgató dr. Márton Béla, Heger Floris és Borsy István tanárok kíséretében 2 hetes tanulmányra. Az utnak az a célja, hogy a tanulók megismerkedjenek a francia és olasz nagy kereskedelmi helyekkel és intézményekkel. A sikert biztosítja az emlelt országok miniszterainak és hatóságainak előszövegű, személyes a tervbe vett intézmények megtekintésére vonatkozó kéréseket elintézte. Marseilleben az ottani kereskedelmi kamara gondoskodik arról, hogy az ideit tanulmányosan fogadják. A magyar hatóságok támogatása sem maradt a külföldieké mögött. A belügy- és külügyminisztereknek szóló levelekkel látták el a társaságot. A Debreceni I. Takarékpénztár 9 millió, Egyek község 4 és fél millió, a Nemzeti Bank 200.000 és a Gazdasági Takarékpénztár 50.000 K-ás adománya tette lehetővé hogy 3 szegényorsu tanuló is részvevessen a tanulmányúton.

— Református hitvédelmi előadás. A Debreceni Kálvinisták Templomgyületemének hitvédelmi szakosztálya április hó 3. napján d. u. 6 órakor rendes szakszabályú ülést tart. Erre az érdeklődő református nőket és férfiakat tisztelettel meghívjuk és szíves megjelenését kérjük. Hely: a Kollégium díszterme. Tárgy: Erdy János gazdasági akadémiai tanár előadása: A természeti törvényszerűség és a keresztyén hit címmel. A gyűlés teljesen ingyenes. Minden református érdeklődőt szívesen látunk és várunk.

— A Mansz összes szakosztálya tag és választmányi gyűlését ápr. 2-án délután 5 órakor fogja megtartani a városháza kis tanácstermében. Program: 1. Eirőki megnyit. 2. Referáda a Menken-féle amerikai akcióról. 3. Dr. Mitrovics Gyula egy. tanár előadása a nőnevelésről. 4. Farkas Győző ág. ev. lelkes beszéde Svédországi utjáról. Irredenta szavala. Tekintettel erre a rendkívüli tartalmas és nívós programra, kérjük tagjainkat s a hozzájuk csatlakozott egyesületeket, hogy minél nagyobb számmal megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

— Előadás a higiénia hasznáról. Az Országos Közegészségi Egyesület Debreceni osztagja ma kezdi meg előadás sorozatát. Az első előadó dr. Belák Sándor egyetemi tanár, aki a Higiénia eredményessége és használata címmel tart előadást a Kereskedő Társulat dísztermében (Prac-utca 8.) este 6 órai kezdettel. Az érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk ezen tanuságos előadás meghallgatására. Nem tagokat is szívesen lát az elnökség.

— A Hadirokkantak foglalkoztató ingóságközvetítőjét bizza meg eladó lakásának, ruháinak, bútorainak értékesítésével. Kaphatók: sironok, ágyak, éjjeli szekrények, 8 fős antik goublé, mahagoni asztalka, képek, ruhák, wertheim szekrény, mechanikai cimbalom, kézi szerszámok szerelőknak, ebédli szekrény, pohárszék, ingaóra stb. Bővebbet Szent Anna-ut. 12. alatt.

Hirdessen lapunkban.

A Nemzeti Múzeum osztályigazgatója osztja Zoltai, debreceni muzeumigazgató véleményét a debreceni bronzedényekről.

Hírt adtunk már arról az érdekes híradásról, amelyet Zoltai Lajos, a debreceni múzeum tudós igazgatója tett, amely szerint az angyalföldi aranytalakhoz teljesen hasonló, de bronzedények vannak a debreceni múzeum birtokában. — Ezek a bronz edények a sámsoni dombokból kerültek ki és Zoltai igazgató véleménye szerint ugyanabból a korból származnak, mint az angyalföldiek. Mind-egyik a Krisztus előtti hallstatti kultúra remeke.

A Pesti Hírlap munkatársa Zoltai Lajos megállapításával kapcsolatban megkérdezte dr. Tompa Ferencet, a Nemzeti Múzeum osztálya igazgatóját, aki a debreceni múzeum leleteinek az angyalföldi aranyedényekkel való hasonlóságára a következőket mondotta:

— „Már a Régészeti Társulatban tartott beszámoló előadásomban hangzottam, hogy az angyalföldön talált aranyedények formában és kivitelben megegyeznek a Magyarországon eddig előkerült hallstatti-leletekkel. — Hivatkoztam a Nemzeti Múzeum birtokában levő két bronz-

edényre, amelyek közül az egyiket ugyancsak hajdudföldön, Hajdúszörményben a másikat pedig Bézsnóbányán találták. Epen, mivel az angyalföldi aranytalak ezekkel a bronzedényekkel formában és stílusban egészen megegyeznek, a hazai ősl kulturára következtettem. S mert az angyalföldi talak, amelyeket (stílusban és formában) a külföldi hallstatti lelőhelyeken nem találtak, ellenben a hazai ekorbeli és a lelőhelyekről előkerült bronzedényekkel teljesen megegyeznek, sőt a formálóság a formát illetőleg a kerámiái tárgyakon is megtalálható, bizonyosra veszem, hogy az angyalföldi aranyedények a magyarhoni régi vaskori kultúra termékei.

— A debreceni bronzedényeknek az angyalföldi aranytalakkal való megegyezése még inkább megerősíti azt a felfogást, hogy a leletek az akkori magyarhoni kultúra emlékei. Bizonyos, hogy az e korból való bronzedény-leletek is nagyon és így a debreceni Múzeum bronzedényeinek is megvan a jelentősége és tudományos értéke.

A Hatvan-utcát végig kirakodó állomásnak akarja berendezni a helyi érdekű vasut.

A Hatvan-utcarra helyezik át a Bika előtti kirakodó vágányt. A Simonyi-uti baloldali sínpart kicserélik és feljebb emelik.

A Kossuth szobor terének rendezése folytán parancsolóan állott elő a szüksége annak, hogy a Bika előtti mellékvágányt, mely teherkocsik kirakodására szolgált, elbontsák és kihelyezzék. Hosszas vitatkozás és határozathozatalok után végre a HÉV hozzáfogott a munkához és a napokban elbontotta a mellékvágányt.

A kirakodó mellékvágányt a HÉV a városból nyert engedélye alapján a Hatvan utca elejére helyezi át.

A kirakodó sínpart a Hatvan utca jobb oldalán, az egyházi bérpalotától a Bethlen utca sarkáig fogják felépíteni.

A város külső rendje és a közlekedési biztonság érdekében szót kell emelnünk ez ellen. Hiába minden városrendelési munka, ha egyik intézkedéssel agyonütjük a másikat.

A Hatvan utca a sínpart odaépítése esetén valóságos kirakodó állomás lesz, benn a város szívében, a legforgalmasabb utcaszakaszban, a Nagytemplom közelében.

A reáliskola előtt már úgy is van egy több száz méter hosszú kirakodó mellékvágány, érthetetlen tehát, hogy a HÉV végig akarja kirakodó sinekkel rakni a Hatvan utcát. — A HÉV-nek üzleti érdekből az a törekvése, hogy a város kellős közepében csináljon kirakodó állomásokat. De Debrecenben kívül láthatunk-e valahol ilyesmit? A reáliskola és a Petőfi téri kirakodó nem esik messze a város központjától s hol van az előírva, hogy a város öszpolgárságának tiltakozása és érdekei ellenében tönkre téve minden esztétikai követelményt, a kereskedők közvetlenül üzlethelyiségeik elé tolatassák a teherkocsikat. Orvoslást kérünk!

A városi tanács tegnap délelőtt határozatot hozott, hogy a HÉV köteles a Bika előtti futó kettős sínpart átváltó sineit a mai helyről, mely a kocsintra fog kerülni, feljebb helyezni a park szegletére s egyszersmind a József kir. herceg utca szegletén végződő fásor sarkára helyezni át a nagyerdei s a Hatvan utcai villamos állomásait is.

Ezzel kapcsolatban foglalkozott a tanács a Simonyi uti baloldali sínpart ügyével is. Mintán a város a Simonyi utat újra köveztetni, a burkolatot feljebb emeli s a sínparok közeit is kiköveztetni.

A HÉV köteles a sínvonalat a kövezéssel egy vonalba, feljebb emelni és a közönséges sínvasakat kicserélni dupla szegélyűre.

A HÉV halasztást kért, arra hivatkozva, hogy a felemelés és a sín kicserélése 600—700 milliót emésztene fel s ilyen összeget most nem tud előteremteni.

A tanács tegnap ülésén megjelentek a HÉV megbízottai s hosszas megbeszélést folytattak a tanáccsal. A HÉV képviselői több ideiglenes megoldást ajánlottak fel, de ezek a városra nem voltak kedvezőek. Végül is abban állapodtak meg, hogy a HÉV lehetőleg rövid időn belül megkísérli a költség előteremtését s az igazgatóság beleegyezését a sín kicserélésére és felemelésére. Készen telen, hogy ez az egyedül kielégítő megoldás, mert a Simonyi utnak nagy áldozatok árán folytatott rendezése csak félmunka maradna, ha a sínparokat változatlanul hagyják, vagy ideiglenes megoldásokkal kísérleteznének.

IRÓDOK
Irodai munkában

Járta nő állást keres
Cím a kidadóhivatalban

RÓTH IMRE DIVATÁRUHAZ

(DEBRECEN, CSAPÓ-UTCA 37, BURGONDIA-UTCA SAROK)

Ismét megkezdte

férfi- és női szövet fehérmű, vászon, zefir, kanavász, liberty, karlon, női, férfi- és gyermekkarisny és rövidárúk mélyen leszállított árban való árusítását

Születések.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő születéseket jelentették be Szántó Dániel nyugd. vasutas, leány Irén, — Gogán István asztalos segéd, fiu Sándor József, — Tóth Mihály gazdasági cseléd, leány Julianna Mária, Ferenczi Mária bázartartás, fiu István, — Pál Sándor kőműves segéd, fiu Sándor, — Leitner Ferenc kereskedő segéd, fiu Sándor, — Gaál Imre vi lantelepi gépész, leány Éva, — Zarádi Er-

Halálozások.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálesetek jelentettek be Horász Erzsébet rk. 3 hónapos, József kir. herceg-utca 50., Özv. Vágó Jánosné Gröszner Paula rk. 77 éves, Homokkert-utca 81., Bladár Jánosné Marozsán Eszter rk. 46 éves, Magoss-utca 11., Bánya Órga ref. 17 éves, Hatvan-utca 27., Nagy Juhanna ref. 2 éves, Pest-utca 4., Kalls István rk. 7 hónapos, Pest-utca 4., Szondi Sándor rk. 24 éves, Városi szeg nyiráz, Bladár Jánosné Marozsán Eszter rk. 46 éves, Magoss utca 11., Fazekas Ilona ref. 8 napos, Barogh Mihály-utca 2., Gulácsi Gábor ref. 49 éves, Zedfa-utca 10. — Holtta nyílvánítások: Protter Vincius rk. 33 éves, Untervalla, Acska Bertolonne, Szentmárton, Szilgyi Gábor, Debrecen, — Gombos Gergely rk. 26 éves, O Szentiván, Szécsényi Sándor rk. 23 éves, Szeged, Cencic Dominik rk. 24 éves, Kréd, Edlinger Károly rk. 41 éves, Krosen, Dreya Főrián, Rédiuly. Stix Ferenc rk. 28 éves, Sultzbach, Peric Vaso rk. 24 éves, Krapsic, Magyarai Imre, Hajdúbadhá, Srabó József rk. 32 éves, Jászberény, Kúcsiner Márkó, Kúcses, Weber József rk. 40 éves, Czili, Zjavin József rk. 39 éves, Csorik, Veres Károly ref. 56 éves, Kishessén, Baron Nikora, Bossa, Glosac Tódor rk., Sakanic.

— Halálal végződött az anyagcsinálás. Érdekes ügyben nyomoz most a debreceni kir. törvényszék vizsgálóbírósa. Egy nyírmártonfalvai leányasszony titokzatos haláláról van szó, aki néhány nappal ezelőtt elhunyt. Az esetről az alábbiakat közöljük. Kurucz Teréz lina nyírmártonfalvai lány hároméves hónappal ez lőt megakarván szabadulni áldott állapotú — mint a csendőri nyomozás mondja — mákony oldatot ivott. Ennek meg is lett a hatása, de a leány s a nyugaltszik vé mérgezést kapott mert a mesterségesen előidézett anyagcsinálás után beteg lett és pár nappal később szenvedés után meghalt. Az esetet bejelentték a kir. ügyészségnek s mivel a halál okának bizonyos részei tisztázás a szul, a kir. törvényszék vizsgálóbírja elrendelte Kurucz Teréz lina holttestének felboncolását. Ezen ezúttal tegnap zárolt ki a vizsgálóbíró Kurucz Ilona Teréz holttestének felboncoltatásához s a helyszínen lefolytatandó vizgálat megejtése végett Nyírmártonfalvára.

— Jönnék: Dante pokla és a Tizparancsolat.

— Jönnék: Dante pokla és a Tizparancsolat.

— Jönnék: Dante Pokla és a Tizparancsolat.

— Páratlan az érdeklődés Róth Anna zongoraművész özvegyének s zenedei hangverseny iránt e gyek Springer könyv kereskedésén.

— Varrógép javítások lelkiismeretesen és legolcsóbban Singer & Co. varrógép részvényársaságnál Debrecen, Piac-u, 79.

Színház

ACsokonai-színház műsora:

Apr. 3.: A waterloo-i csata. Komédia. D) bérlet.
Apr. 4-én. *A kis cukros*. Vigjáték Új betanulással. D) bérlet.
Apr. 5-én. D. u. 3 órákor: *A búcsúkerülő*. Operette. Olcsó helyárak kal.

Artisták vendégszereplése a színházban.

Kardoss Géza, a Csokonai-színház igazgatója ma azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy engedje meg, hogy a színházban a lendis előadás előtt délután és este a rövidesen Debrecenbe érkező világhírű artistatársaság műtatványokat tarthasson.

Az artistatársaság, vagy amint egy román nyelvű plakát mondta: búvészartista, tényleg világhírességetek szerit. Kitűnő, teljesen újja műtatványait mindenütt bámulatba ejtették a közönséget.

A városi tanács mai ülésében foglalkozott Kardoss igazgató kérelmével a t. kinttel arra, hogy a Csokonai-színház anyagi helyzete még ma is rendkívül válságos s minden kínálkozó alkalmat meg kell ragadni, hogy segítsenek rajta, a tenács helyt adott a színházgató kérelmének s megengedte, hogy egy előadás előtt mint utána a tista-mu a ványokat tarthassanak a Csokonai-színházban. Az artistatársaság néhány nap múlva Debrecenbe érkezik s valószínűleg több napot fog itt tölteni, ahonnan terv szerint Győrbe mennek.

Színházi iroda jelentése

Utóljára kerül ma színre az óriási sikerű halatlanul mulatságos „A waterloo-i csata. Az igazgatóság annyi udonságot szerzett meg és vendégszereplést kötött le a hátralevő sátszóra, hogy a legnagyobb sikerű darabokat is le kell vennie a műsoról, hogy programját megvalósíthassa.

A „Kis cukros“ nagyszemű francia bohózatot vigjátékban lép Kardoss Géza szombaton ismét a közönség elé.

Olcsó helyárakkal vasárnap délután a mulatságos, gyönyörű zenéjű Búcsúkerülő operette.

A Jókai centenárium alkalmából eleveníti fel a színház vasárnap este a halhatatlanul mulatságos művét, Az aranyember.

Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház művésze, aki egy égiségével, mint ües-édevel a legmagyabb typut lépvisli, hétfői „Süt a nap“ és keddi „Maricz grófnő“-be i vendégszereplés t nagy érdeklődéssel vár a debreceni közönség.

Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház művésze k hétfő és keddi vendégszereplésére már válthatók.

A mozgásházák műsora

APOLLO: Csak egy napig „A felér asszony“ gyönyörű uti kaland 9 felvonásban. Griffith rendezésében elsőrangú művészek közreműködésével.

VIGSZÍNHÁZ: Mac Murrey paradis szerepe a Páva hercegnő, izgalmas és rendkívül érdekű érdekes film ragyogó kiállításán.

URANIA: Szombaton „Halálkapitány“, dráma az Océánon 6 felvonásban.

Szombaton Apolló: „A nagy fehér ut“, nagy amerikai revű 10 felvonásban.

Kerstens nem ad interjút.

A Leiter-ügy hollandusa üzleti ügyekben jár Debrecenben.

A szenzációsan szomorú Leiter Amália rejtélyes ügyéből egyszerre ismerté vált Kerstens Teodor neve. A dúsgazdag hollandi gyáros szerda óta Debrecenben tartózkodik. I. T. Kersten van Leuwan hollandi Tilburg városbeli gyáros, az Arany Bika szállóban lakik s szerda este néhány ismerőse társaságában megjelent a kávéházakban. Kerstens T. bizományos társa ágában szerda este együtt persegőzött a Hungár a kávéházban, majd lementek a Modern Cabaréba, ahol egy pár kellemes percet töltött el gondtalanul a sok-sok herce-hurca s a sok sok munka után. Mert Kerstens nem szorakozni, de dolgozni jött Debrecenbe, ahol tárgyalásokat folytat Fried Hermann textil kereskedővel, akit ma Verbőczy-utca 2. szám alatti üzlet helyiségében meg is látoga ott.

A debreceni újságírók, amikor értesültek arról, hogy Kerstens Debrecenben Fried Hermann üzleti

irodájában van, valósággal megröhamozták az üzletet, hogy interjút vegyenek a hírtelen országserie ismerté lett Kerstenstől.

Kerstens aztán mikor látta, hogy az újságírók elől nincs menekvése, fogadta a sajtó munkásait. A hatalmas szál hollandus finom moderu középkorú ember, pápaszemét visel, elegáns valódi angol ruha rajta — messziről leri róla, hogy jó valutájú ország kereskedője. Mikor belépünk hozzá mosolyog és precíz németiséggel mondja:

— Nem tudok interjút adni.

Tisztára üzlet ügyben jöttem Debrecenbe, ahol Fried Hermann unál üzleti lerakatot szeretnék létesíteni.

Az egyik kollega hírtelen Pöörre tereli a beszélgetést. De a hollandi csak hallgat. Ő már ismeri alaposan a holt pontokat.

Kerstens gyáros még 2—3 napig marad Debrecenben.

Tovább drágult a buza és a rozs.

Amerikában emelkedett a buza ára Ennek határára nálunk is szilárd volt az irányzat és a buza 7500, a rozs 5000, a korpá 2500 koronával jsvitotta árát. Forgalom csekély volt, összesen 6 vagon buza kelt el.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 512 fél,—515, egyéb 510—512 fél, 77 kilós tiszavidéki 517 fél—520, egyéb 515—517 fél, 78 kilós tiszavidéki 522 fél—525, egyéb 510—522 fél, rozs 460—465, többi változatlan.

Javult az értéktőzsde.

Az utóbbi napok árcéseire az intervenció bizottság elhatározta, hogy közbe lép. Miután azonban az ekzekuciós eladások megszűntek, főlöslégesé vált a bizottság közbelépése, sőt amint a kontremin ledező vásárlásokba becsátkozott, az árak még meg is javultak. Mihelyt a kontremin vásárlásai megszűntek az újabb spekulációs eladásokra estek az árak.

Altalában az irányzat egyenetlen volt.

Az utótőzsde vége felé kissé megélénkült a forgalom, az irányzat szilárdult.

Árfolyamok.

Magyar Hitel 395—395, Ganz Danubius 2365—2375, Ke eskedelmi Bank 1028—1030, Georgia 261—262 Rima 135, Közszén 3080—3090, Salgó 523, Budapesti Gőz 142 ezer kor.

Zürichi zárlat

Paris 2705, London 2477, Newyork 518, Brüsszel 2635, Milánó 2135, Hollandia 207, Berlin 123, Bécs 73.15, Szófia 377, Prága 1535, Varsó 100, Budapest 72, Bukarest 232, Beigrád 835.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 2300 sertés. Árak: könnyű 14—16, közép 18—19, nehéz 19—19.5.

Az aranykorona árfolyama

Egy aranykorona (a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva) 14,632 és fél papirkorona.

Nemesfémjelentés

Ezüst 1 kor. 6300, 2 kor. 12600, forint 17000, 5 koronás 32000.

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég a Debrecenit.

arany 10 koronás 145—146000, 20 koronás 290—292000.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizárfolyamokról.

darab	Válto	Ellátás
Dollár	71970 K	72600 K
Angol font . . .	344000 K	347000 K
Hollandi forint .	28514 K	27900 K
Francia frank . .	3753 K	3777 K
Svájci frank . . .	13825 K	13980 K
Léva	515 K	523 K
Cseh korona . . .	2123 K	2143 K
Lira	2964 K	2991 K
Lei	338 K	340 K
Dinár	1138 K	1160 K
100 n. márká . .	16961 K	17125 K
Lengyel márká .	13725	13850
Oszták korona .	10157	10217

Sport

T. E. K. bizottsági ülése.

A Musz T. E. K. irányító bizottság vasárnap d. e. 11 órákor bizottsági ülést tart a Pannónia éttermében. A tagok pontos megjelenését kéri az előadó.

A NyTVE—DVSC, NyKISE—DMTK

vasárnapi program a legkényesebb igényeket is kielégítheti A NyTVE—DVSC mérkőzés a hajnokság sorát dönti el, mindkét csapat tudja ezt s ennek megfelelően lelkes eredményre törv átkra van kilátás. A DMTK—NyKISE küzdelme is nagyfontosságú a helyezések tekintetében. A DMTK—szép eredményeket elért csapata győzelmével joggal aspirálhatja a más dik helyre.

Poloskát

svábbogarat, tücsköt, 24 órán belül mindenki kiírhatja a szabadalmazott féregirtóval. Olcsó árban kapható

STERN

festéküzletben, PIAC-U. 10. Bikával szemben. Garantált minőségű patkány és egéirtő állandóan nagy raktár

— Ifj. Zelinger jutányos árban est cimtőlakat Kálvin tér 4.

— Svájci pikó és pedál női szalmakalap 80-tól 120 000 koronás Kalapüzemben, Piac-u. 9. Bika-szá-boda mellett. Átszakítás 60.000 kor.

— Alaptőke emelés előtt álló Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság 4320 darab részvénye elővételi joggal jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

— Mit hirdet ma az Ingóság közvetítő? (Hatvan-u. 1. ref. plüssök bérpalota, az udvarban. Telefon 11—99.) Hogy leh-tővé togyik minde knek szük-ségletit bezerzet, k dvező beti és h v részletfizetése s adnak: férfi és női ruhákat, éri ruhaszöveget et hozzávalók a vásznakat, kanavásznat, anginetet, seifeket, paplanokat, futószőnyegeket, csipke et etamin függönyöket, ág- és asztalterítő gar iturákat, butorokat, magános székret nyeket, ágycakot, diványokat, henczeteket székeket, beteszékeket, tüzköket, tompo et asztalspórokat, asztalokat, vasológp- ket, gyermekkoszikat, gyermekágyakat, cimbalmo at, tárogatót, orgonát, legodt ket, szén kőket, gitárokat, vírósiszákot, pó et, csizmákat, órákat s a legkényesebb gramofonokat, nyereket, so rongygyébe- teket és minde féle ingóságokat. Orsi előny, hogy egy helyen vásároltí mit- dent. Elad s a elfogadunk mind-néle ingóságó. Az Ingóságközvetítőnél (Hatvan- utca 1.) rendelhetők meg a legkiválóbb amerikai Standard-Underwood, Po table (kézi) Underwood és német-amerikai a legkedvezőbb ártételek kérésre. Ha tehát irógépet akar venni, mindenél előtt jöjjon el az Ingóságközvetítőbe. (Hatvan u. 1.)

Felüls szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadó-vállalat

Nyomatott a Tiszántúli Hirlap r.-t. nyomdájában.

Elsőrendű kárpló
SZABÓ JÓZSEF Varga-utca 16. sz., Szent Anna-utca sarokán
KÉSZ HENCSEK RAKTÁRON

TAVASZI KALAP AJÁNDÉKOK MEGÉRKEZTEK
Hermán és Friedmann
PIAC 10

Festéket
Padlólakkot, brunolit, terpentint, firtiszt, zománclakkot és minden színű porfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat
STERN
festéküzletben Piac utca 10. Bikával szemben.

Kérje mindenütt a „Debrecen“-t.

Elesdi
darabos és oltott
mész
cement, szigetelő börtenez legolcsóbban beszerezhető
KEMÉNYNÉL
Deák Ferenc utca 24. Telefon 14—34

Apró hirdetések

Öt lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért kelad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Egyetértés, Hajdúföld vagy Tiszánémeti Hírlapkiadóhivatalában vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczel Henrik (Piac-u. 24.) közves-bolijának pénztárána. — Atlami apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítanak

AJANLAT

Tűzifa, vagonféléiben és aprítva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tűzifabehozatánál. Fűrdő-u. 2. Telefon 10-93.

15.000 kor. kóser sel pészach kokadi bor. Széchenyi-u. 25. Weisznál. F246

Legszebb gyermekfűnyképek Ruciska Gyula műtermében készülnek Piac-u. 32. E788

Téj uradalmi hónapszámra kap-bat. — Fűvészkert-u. 8. alatt. E786

Téglát legelőnyösebben Hortobágy Téglagyár r. t.-nál vehet Szent Anna utca 11. sz. 244

14 ezer korona 1 liter kitűnő faj-hor. Révi, Hatvan-u. végén. 289

Ujletai sajáttermésű ó- és ujbor — nagyobb részt rizling — kisebb hordó-félékben is kapható Tóby József termelőnél. Széchenyi-utca 45. H185

Magvak 1000 korona adagoként garantált jók Paczeltnél. Vetőborsó 1 kg. 20.000 K. H199

Perzsaszőnyegek legfinomabb — Orientál anyagból legolcsóbban, leg-jebb kivitelben Lőrincnél, Szoboszlói u. 11b. Javítások, tisztítások vállal-tatnak. E676

Nyitló virágok kaphatók Fűvészkert-utca 4. E631

Saját termésű bor literenként 10—18. édes rizling 20 ezer K, koresmá-rcsoknak 13 ezer koronába szállítva. Rákóczi-u. 12. Czifá Mihály. E758

Tartás férfi-, női cipők 280 ezer ko-ronától 380 ezer koronáig, legszebb kivitelben kaphatók Almássynál. — Kossuth-u. 13. E4

Poloshairást vállalok helyben és vidéken a legolcsóbb árakkal. Szücs-né Baross-u. 1. H14

Szobafestést, mázolás új minták-kaj jutányosan vállal Kelemen, Kő-lcsi u. 6. F9

Demyon (község) husvóra minden nagyságban és mennyiségben kap-ható Rothmannál, Csapó-u. 19. 19

LAKÁS, ÜZLET

Műhelynek vagy raktárnak alkal-mas nagy ipnehelység kiadó. Kos-suth-u. 60. keresztpület. E5

Kellémés butorozott szoba kiadó még 15 óráig, bármikor elfoglalható. Elutazás miatt adnám át. Széchenyi-utca 15. 36

Butorozott szobát keresek. Aján-latok armegjelöléssel Mrgay mér-nők egyetem építkezés. E42

Bérbeadó Kuruc-utca 9. számú ház. E32

Különbejárati azonnal elfoglal-ható elegáns butorozott utcai 2 szoba, villanyvilágítással és teljes el-látással, uri embereknek kiadó. Var-ga-u. 24. E34

Központban két szoba, előszoba, konyha átadó. Cim a kiadóban. F13

Lakásomat azonnali beköltözésre olesón átadom. Szoba, konyha spájs nagy pince. Teljes berendezéssel, — cseleg anélkül. Értekezni Széchenyi-utca 16. Keresztpületben. F14

Kettő, főutcai csinos, utcai butoro-zott szoba konyhahasználattal kiadó Cim a kiadóban. F15

Atadom egy szoba konyha, mellék-helyiségekkel álló lakásom, sertéstár-tással. Homokkert, Oláh Károly-u. 27 E29

Butorozott szoba kiadó egy-két ur-része. Darabos u. 35. E30

Üzlethelyiség kapulja, pince ki-adó, hármass pánccszekrény eladó. — Esterházy-u. 8. E31

Különbejárati két butorozott ut-cai szoba kiadó. Püspöki palota. 1. emelet 22. H13

Szoba, konyha és fűskomara azon-nal átadó. Török Bálint-u. 2. E36

Utcai erkélyes butorozott szoba főhelyen irodának is alkalmas, ki-adó. Cim a kiadóban. 2

KERESLET

Előjére kvártélyosok felvételnek. Varga-u. 28. sz., 4. ajtó.

Veszek egy vagon buzát azonnal-ra és 4000 téglát. Marx sütőde. — Csapó-u. 18. 17

ÁLLÁST KERES

Textil, postó vagy rövidárus cég-hez ajánlkozom, szerény fizetéssel. — Könyvelést is elvégzem. E3

Röfös, rövidárus segéd állást keres Weinberger, Szent Anna-utca 36. 5

Földbirtokra, tanýára középkoru urinó, a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnek ajánlkozok. — Cim az Egyetértésnél. E35

Kereskedő, fűszerangró és ter-mény szakismerettel, jó referen-ciókkal raktárnoki üzletvezetői vagy más bizalmi állást keres. Szives meg-keresést „Munkaszerető” jellegre az Egyetértés kiadójaiba kér. E43

ÁLLÁST KAP

ÜGYES FIU cipésztanulónal: fizetéssel felvételük. Czina, Cegléd-utca 9.

Borbélysegéd azonnali belépésre felvétetik. Boczán, Hatvan-u. 2. sz. F10

Kertész keresek kertünk rende-zésére. Simonyi ut 36b. H12

Lányok felvételnek Csapó-u. 21., csemege üzlet. E39

Házmester, csakis gyermektelen — idsebb házaspár felvétetik. — Engel, Werbőczy-u. 3. E38

Gyermekszertető minden leány kis családhoz felvétetik. — Homok-keri utca 121. F17

Lánykát, 13—14 éves játzóárs-lak gyerekekhez, kintlakással felve-szek. Márkus, Piac-u. 77. E41

Dínyés, szőlőszakmányos lakás-sal felvétetik. Szív-u. 18. H10

Boltiszolga, kitűnő bizonyítva-ryokkal felvétetik Lőkövits ékszer-üzletbe. E37

Arany János-u. 22. sz. alatt gomb-lukázó és jobb varróleányok fölve-tetnek. E40

Egy fodrászsegéd felvétetik. — Szentanna-u. 14. E44

Gyógyszertárba felvétetik gyakor-lattal bíró technikai segéderő. — Arany Angyal gyógyszertár. Piac-u. 50. sz. 21

ELADAS

Féderes talyiga új, eladó olesón. — Rakovszky-utca 8. sz. E766

Tölgya felaprítva, házhoz szállít-va mázsánként 46.000 K eladó. Varga utca 11. H1

Eladó ház, beköltözhető lakással. Homokkert, Bujdosó-u. 36. H2

Takaréktűzhely díszes, jókarban lévő, eladás miatt eladó özv. Petró-né. Király-u. 5. H8

Eladó gyökere spárga, Széchenyi utca 21. H6

Eladó 200 négyzetögl ház hely kö-rülkerítve, Kinizsi-utcán. Értekezni Juhász Sándor vendéglősnél, Csillag utca 21. E617

Féderes új kocsi eladók. Nagy Gyula kocsigyártó, Erzsébet-utca 17. E616

Hajdúbagoson 3 kat. hold termő szőlő, felszereléssel eladó. Értekez-hetni: Arany János u. 50. Ugyanott bagosi ó és új bor. literenként és hor-dótételekben kapható. E507

Teljes fűszerberendezés részletek-ben is eladó. Hatvan-u. 55. E23

Gyümötespálinka, ó és új bor, hor-dónként eladó. Bor literenként is — 14000 koronáért. Szoboszlói ut 11-a. H212

Vályog, nagyobb mennyiség, eladó — Vasöntöde. Szoboszlói ut. F216

Kerékpármotor, kerékpár nélkül is eladó. Vasöntöde. Szoboszlói ut. F215

Eladó 2 lóerejű benzinmotor, Had-házi ut 16. sz. (Árpád-téri paplak mel-lett.) H213

Eladó 2 család méh (Zilzon-főle) Nagynál, Darabos-u. 40. ajtó 3. sz. H9

Csillag-u. 75. számú villanyvillá-gítással, vízvezetékkel, angol klo-zettel, nagy disznóállal ellátott kis-családi ház olesón eladó. F11

Szöllő 900 öl. Bocskay vasutállo-más mellett Rákóczi-kertben, gyü-mölcsfákkal eladó. Értekezhetni Pető László váltókezelővel. Bocskay kert. F12

Szőlővessző eladás, özv. dr Balká-nyi Miklósné nyirmártonfalvi szőlő-telepén mintegy 40.000 drb két éves gyökeres Osz Rizling és mintegy 30.000 drb két éves gyökeres Kővi-dinka szőlővessző kerül eladásra. — Előjegyezni lehet, míg a készlet tart-telefonon vagy levélben Balkányi la címén Nyirmártonfalva. Telefon: 2. sz. E45

Eladó gyönyörű kézimunka, nagy ablakra való függöny sürgősen. Ber-csényi-u. 33. E46

Ünecszerény (vitrin) cseresznye-fa, tükros eladó. Maróthy György-utca 3. E47

Prima kövér malac élve vagy ki-hasítva, felenként is eladó. Erzsé-bet-u. 54. 18

Egy világos cseresznyeháló kony-haberendezés, divány, képek eladó. — Szentanna u. 20. 15

Eladó ház Hegyi Mihály-u. 34. el-költözés miatt. 22

30 drb szőke mangalica tenyészkán Hajduszentgyörgy eladó, vasutállo-más helyben. — Bővebbet Palugyai Sándor számtartónál. F16

Eladó Hatvan-utcai kert, Gyepü-sor 23. számú szőlő. Értekezni Vig-kedvű Mihály-u. 19. 23

VEGYES

600 holdas tanyásbirtok Hajdusám-son határában haszonbérbe adó. Bő-vebbet Deák Ferenc-utca 6., ügyvédi irodában. F234

500 holdas tanyásbirtok Hajdú-sámsón határában haszonbérbe adó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 6. ügy-védi irodában. F233

Szenzációs ujítás. Aki a Pesti Hir-lap, Az Újság, Világ, Budapesti Hir-lap lejárt előfizetését hirlapirodánk-ban újítja meg, előfizetését posta díj-mentesen közvetítjük és a lapot vo-natérkezés után házhoz kézbesítjük. Frank újságbolt, Király-u. 2. Tele-phon 93.

Elvesselt egymillió ötszázezer ko-rona reggel 7 és 8 óra között, Dégen-feld tértől a Nagytemplomig. Becsu-letes megtaláló a pénzt a tűzoltó lak-tanyába. Nagy Imre őrmesternek szolgáltatassa át.

Nyaraló Bocskay-kertben, teljesen berendezve, kiadó. Paul Gusztáv-né Király utca 5. H10

Fiatal uriember vasárnap délutá-nokra csinos fiatal kiránduló part-nerrel keres. „Nem bánja meg” jel-legre levelet a Debreczen kiadójaiba kérek. 18

Inelligenter junger Mann sucht für die Sonntagnachmittage hübsche Ausflugs-partnerin. Briefe unter „Da-nernde Freundschaft“ in die Redak-tion der „Debreczen“ erbeten. 14

Arbabe adnám 16 hónapos kis lé-nyomat. Cim az Egyetértésnél. E31

Elapen 165 kat. hold prima fekete föld 2 tanyával bérbeadó. Simonyi ut 36-b. H11

Bortermelő, kinek 150 hold évi ter-mése van és építkezéshez hozzájárulna, adja le címét a Debreczen ki-adójaiba. „Jó üzlet” jellegre. 22

Felsőéves orvostanhallgató sété-partnert keres „Jön a tavasz” jel-legre Hajdúföldhöz. H15

Magdolnákantak foglalkoztató innozás-közvetítő irodái Szent Anna-u. 2.

LEGISZEBB ~ LEGOLCSÓBB ~ LEGJOBB
FÉRFIRUHA SZÖVETEK
FELMÉRÉS BEZÁRÓL (Piac-utca 57. szám) SZEREZDÖTÖK BE.

TISZÁNÉMETI HIRLAP
könyvnyomdavállalat

R.-T.

Varga-utca

5.

TELEFONSZÁMOK: 788. és 789.

Készít

a legolcsóbb árak

mellett mindenféle nyomtatványt gyorsan és legizlésebb kivitelben